

הקדמה ל"שמיטה לילדים" מ"בית המלמדים"!

ילדים רוצים לחוש את שנת השמיטה ומצוותיה, לגעת בחוויות ולאהוב אותן! זהו אתגר גדול, במיוחד לילדים תושבי ערים.

דפי יצירה אלו, הכוללים "ציורים פעילים", מיועדים לסייע בהשגת אתגר זה. הילדים פעילים כשהם יוצרים את ה"ציורים הפעילים". בעזרת ציורים אלו, יציר כפס של הילדים, הם ייהנו גם להמחיש ולהראות את המלאכות האסורות בשמיטה ודינים רבים נוספים הקשורים ל"שבת הארץ".

הוראות להפעלת התכנית:

הילדים מרכיבים את ה"ציורים הפעילים" בעצמם. הם גוזרים חתכים בדפים ומשחילים בהם רצועות. הזזת הרצועות מביעה את זריעת הזרעים, בצירת הענבים, צעדת הזוכים בפירות ההפקר וכדומה. לעיתים דרושות "סיכות מתפצלות" כדי ליצור תנועה סיבובית על ידי חיבור חתיכה נגזרת לדף בעזרת הסיכה.

החתיכות להשחלה או לחיבור נמצאות בדרך כלל באותו דף שעליו הציור העיקרי, שאליו הם מתחברות, אלא אם כן קיימת הפניה בדף לעמוד אחר.

לפניכם מקרא קל ופשוט לחיבור ולהרכבה:

קו גזירה – חריץ השחלה (לעיתים גוזרים "חלון" שלם)

מקום חיבור סיכה מתפצלת

כשיש צורך להשחיל רצועה, לרוב יוסתרו קצות הרצועה מאחורי הדף העיקרי, ומרכז הרצועה יראה בין שני חריצי ההשחלה.

חיוני להסביר לילדים את משמעות היצירות שלהם ואת ההלכות שהן מביעות. ללא הסבר ברור ומשמעותי, אין כל ערך לחוויות היצירה!

חשוב שהמורים יכירו הן את ההלכות הנלמדות והן את דרך הרכבת הדפים לפני מסירת הדפים לתלמידים!!

מומלץ שהדפים ישמשו כסיכום לנלמד.

אנו מקווים שגם המורים וגם הילדים ייהנו מ"שמיטה לילדים מבית המלמדים". נקווה מאוד שתמצאו ליהנות גם מתכניות נוספות, יצירתיות ומהנות, של "בית המלמדים". כתובתנו באינטרנט רשומה מטה.

שבת (הארץ) שלום!

הרב אהרן פאלק

מנהל מכון "בית המלמדים"

טל' 02 6520427

דואר אלקטרוני: melamdim@iname.com

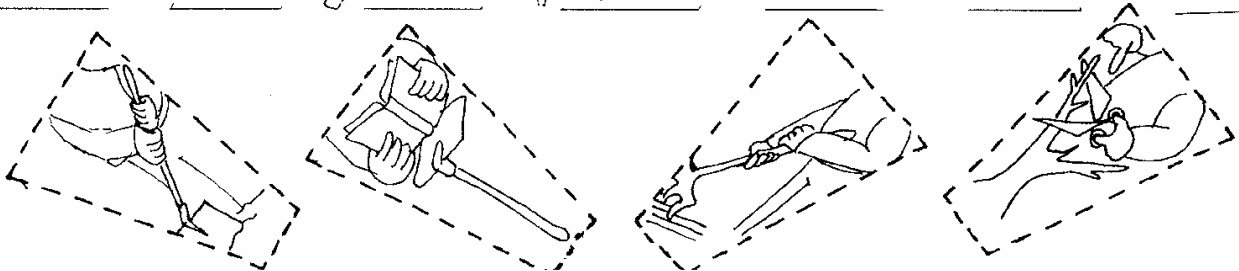
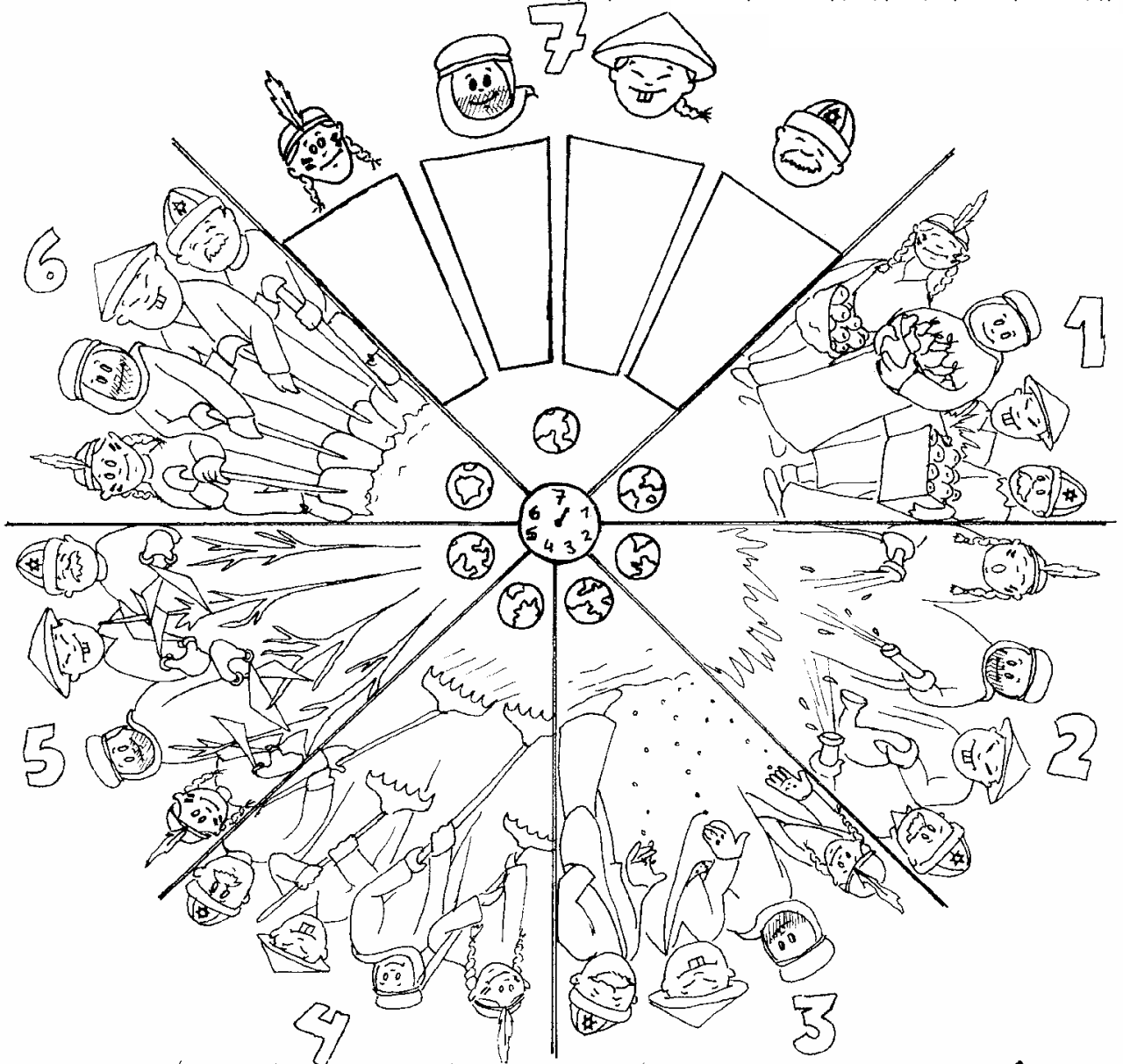
www.hamelamdim.org.il

שבת הארץ בארץ הקדש!

יש רק ארץ אחת בעולם שהיא "ארמון המלך". בארץ זו, ארץ ישראל, חשוב במיוחד להרגיש את קשר האהבה בינינו לבין מלכנו, ה'.

בכל העולם עובדים את האדמה שנה אחרי שנה. רק בארץ ישראל, ארץ הקדש, מקימים אנו מצות שמטה. בארץ ישראל אסור לעבד את האדמה בשנה השביעית, שנת השמטה. בשנה זו של "שבת הארץ" נזכרים שהארץ היא של ה', והוא עושה חסד אתנו כשהוא נותן לבניו לגור בארמונו, קרוב אליו. כשאנחנו נמנעים מלעבד את האדמה בשנה השביעית, נזכרים אנו שכל השנים אנו בארץ מיוחדת, וכל פרות הארץ הנם מתנה מה' לבניו!

משימה: עינו בציורים. גלו את האנשים שעובדים את האדמה בכל מיני מקומות בעולם. גלו את האיש שעובד את אדמת ארץ ישראל. מצאו את השנה השביעית. גזרו את הציורים מתחתית הדף, הדביקו אותם במקומות הנכונים. עזרו בזה לחקלאים לעבד את אדמתם. עזרו ליהודי העובד את אדמת ארץ ישראל להרגיש את אהבתו לה' בשנה השביעית והדביקו את הציור המיוחד לו לשנת השמטה. לכל האחרים הדביקו ציורים כרצונכם.

שְׁמֵטָה לִילָדִים

הַעֲבוֹדוֹת הָאֲסוּרוֹת (1)

בשנת השְׁמֵטָה, כְּשֶׁזֹּכְרִים אָנוּ שֶׁהָאָרֶץ שֵׁיכַת לָהּ, אֵין אֲנַחְנוּ עוֹבְדִים אֶת הָאֲדָמָה כְּבָכָל שָׁנָה. לְכֵן יִשְׁנֶן עֲבוֹדוֹת שׁוֹנוֹת הָאֲסוּרוֹת בְּשָׁנַת הַשְׁמֵטָה. נִתְחִיל לְלַמֵּד עַל עֲבוֹדוֹת הָאֲסוּרוֹת מֵהַתּוֹרָה הַקְּשׁוּרוֹת לְגִדּוֹל הַצֶּמַח. גִּזְרוּ עַל פִּי הַקּוּיִם הַמְּקוּנָקוּיִם אֶת הַצִּיּוּרִים הַמִּתְאִימִים מִתַּחֲתֵית הַדָּף, תְּבַרוּ אוֹ הִשְׁחִילוּ כָּל צִיּוּר לִמְקוֹמוֹ הַמִּתְאִים. יֵשׁ לְגִזֵּר גַּם אֶת הַפְּסוּקִים, וְלִהְדָּבִיק כָּל פְּסוּק לִיד הַמְּלֹאכָה הַמִּתְאִימָה.

זְרִיעָה

מָה מְשַׁלֵּךְ הַחֻקְלָאִי לְאֲדָמָה הַחְרוּשָׁה? לָמָּה
הוּא עוֹשֶׂה זֹאת? עֲזְרוּ לוֹ בְּמִלְאכְתּוֹ!

מְקוֹם הַדְּבָקָת פְּסוּק עַל זְרִיעָה:

|||||

נְטִיעָה

עֲזְרוּ לִילָדָה לְטַעַת עֵץ! לְאִיזוֹ מְלֹאכָה הַמְּזַכֶּרֶת
בַּתּוֹרָה דּוֹמָה נְטִיעָה?

מְקוֹם הַדְּבָקָת פְּסוּק עַל נְטִיעָה:

|||||

זְמִירָה

זְמִירָה

מְלֹאכָה זוֹ עוֹזֶרֶת לְגַדֵּל פְּרוֹת גְּדוֹלִים וְטַעִימִים!
עֲזְרוּ לִילָד לְזַמֵּר אֶת כְּרָמוֹ.

מְקוֹם הַדְּבָקָת פְּסוּק עַל זְמִירָה:

|||||

פְּסוּקִים מֵהַתּוֹרָה

שְׂדֵךְ לֹא תִזְרַע

וְכַרְמֵךְ לֹא תִזְמַר

שְׂדֵךְ לֹא תִזְרַע

שְׁמֵטָה לִילָדִים

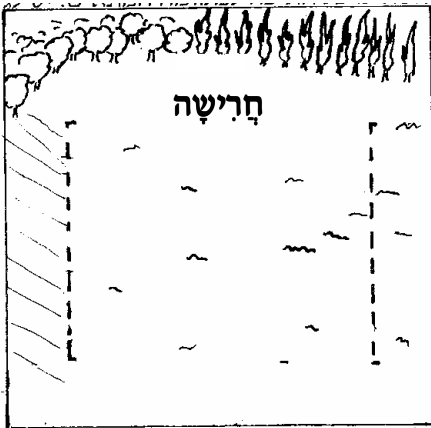
הַעֲבוֹדוֹת הָאֲסוּרוֹת (2)

שָׁנָן עֲבוֹדוֹת נוֹסְפוֹת הָאֲסוּרוֹת בְּשָׁנַת הַשְּׁמֵטָה: עֲבוֹדוֹת הַבָּאוֹת לְהַכִּין אֶת הַקֶּרֶקַע לְזָרִיעָה, וְעֲבוֹדוֹת הַקְּשׁוּרוֹת לְאֲסוֹף הַיָּבוֹל.

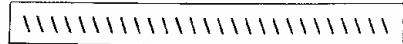
גָּזְרוּ אֶת הַחֲתִיכוֹת הַמִּתְאִימוֹת מֵעֲמוּד 5, חָבְרוּ אוֹ הִשְׁחִילוּ כָּל חֲתִיכָה לַמְּקוֹמָה הַמִּתְאִים. יֵשׁ לְגַזֵּר גַּם אֶת הַפְּסוּקִים וּלְהַדְבִּיק כָּל אֶחָד לַיָּד הַמְּלַאכָה הַמִּתְאִימָה.

חֲרִישָׁה

נִרְאָה אִיךָ הַחֻקְלָאִי מַכִּין אֶת שְׂדֵהוּ לְזָרִיעָה.
עֲזְרוּ לוֹ בַּמְּלֶאכֶתוֹ!

מְקוֹם הַדְּבִקַּת פְּסוּקַת עַל חֲרִישָׁה:

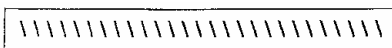

בְּצִירָה

עֲזְרוּ לַיֶּלֶדָה לְבַצֵּר (לְקַטֵּף) אֶת הָעֲנָבִים שֶׁגָּדְלוּ
בְּכֶרֶם

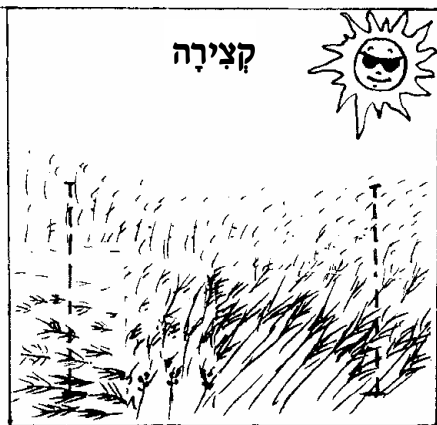

מְקוֹם הַדְּבִקַּת פְּסוּקַת עַל בְּצִירָה:

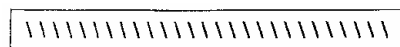

קְצִירָה

עֲזְרוּ לַיֶּלֶדָה לְקַצֵּר אֶת הַתְּבוּאָה

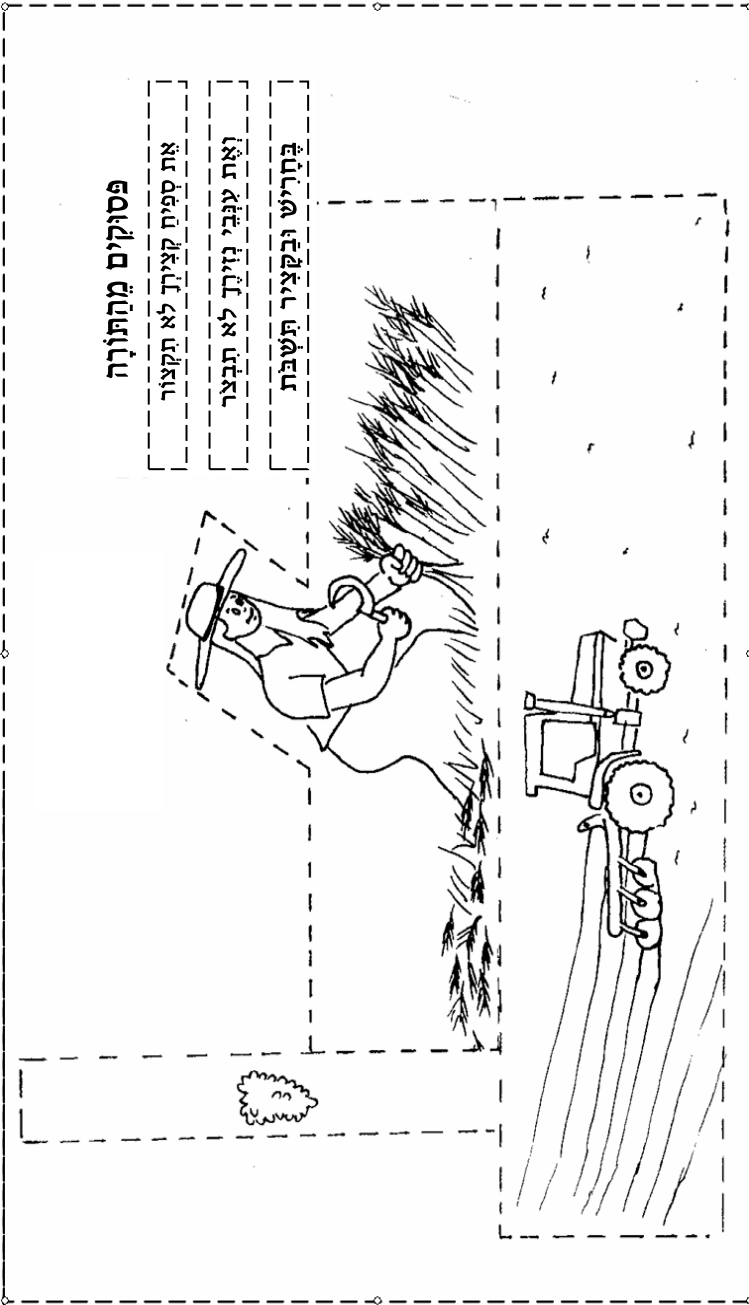

מְקוֹם הַדְּבִקַּת פְּסוּקַת עַל קְצִירָה:

לעמוד 4

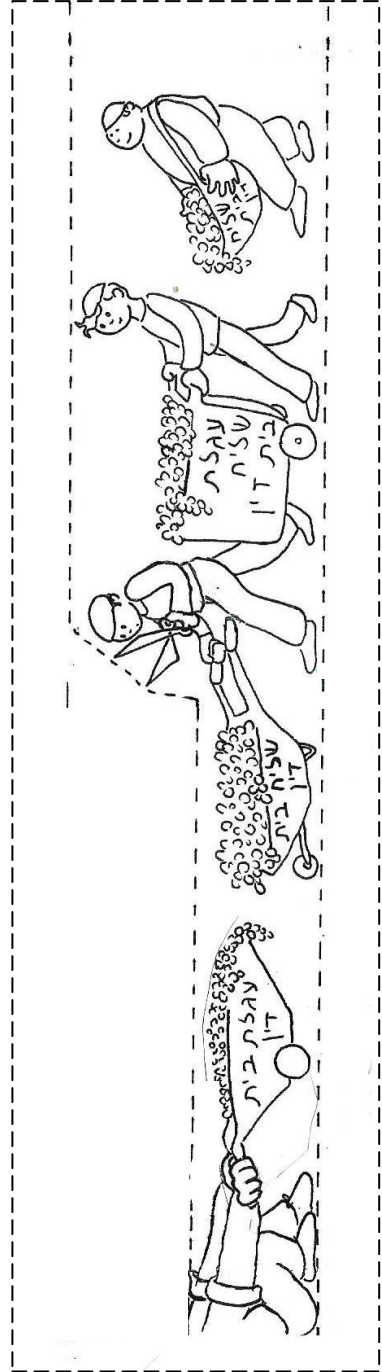
העבודות האסורות (2)

תבנית ראשית מיומנת
 ראשית אי לזוג, שני ע"א
 ראשית אי לזוג, טיפה ע"א
 טווחות מילוס

לעמוד 8

חלקת פרות שביעית - "אוצר בית דין"

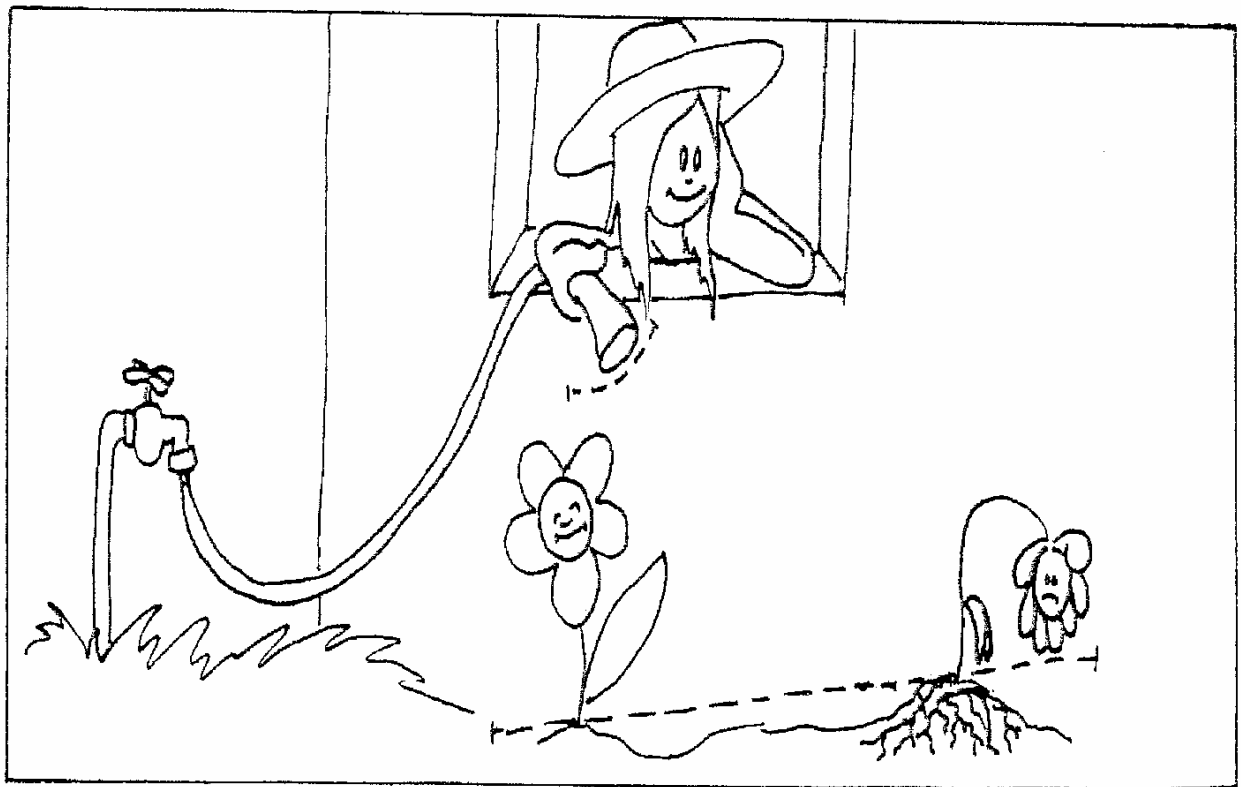
שִׁמְטָה לִילְדִים

עבודת האדמה בשנת השמטה

גם בשנת השמטה אפשר לשמר על גנה יפה! מתר להשקות צמחים כדי שהם לא יבלו ולא ינזקו. אבל אסור להשקות צמחים כדי שהם יתפתחו ויגדלו יפה יותר.

הרכבה: גזרו את החריץ המסמן בקוים מקוקוים ליד הצנור שבידי הילדה המבקשת להשקות את גנתה. גזרו את החריץ המסמן בקוים המקוקוים ליד הפרחים. כמו כן, יש לגזר את רצועת ההשחלה אשר בה רואים את המים זורמים מהצנור לפרחים. פונו את זרימת המים אל הפרח שמתר להשקות, והרחיקו את הזרימה מהפרח שאסור להשקות בשנת השמטה.

הצגה: מישהו מציג שהוא פרח צמא הזקוק למים. על חברו להחליט אם רשאי הוא להשקותו. בנוסף לזה נתן להציג שמישהו פרח שאינו צמא, ובכל זאת הוא מבקש לגדל, להתחזק ולהתפתח. על חברו להחליט אם רשאי הוא להשקות פרח זה.

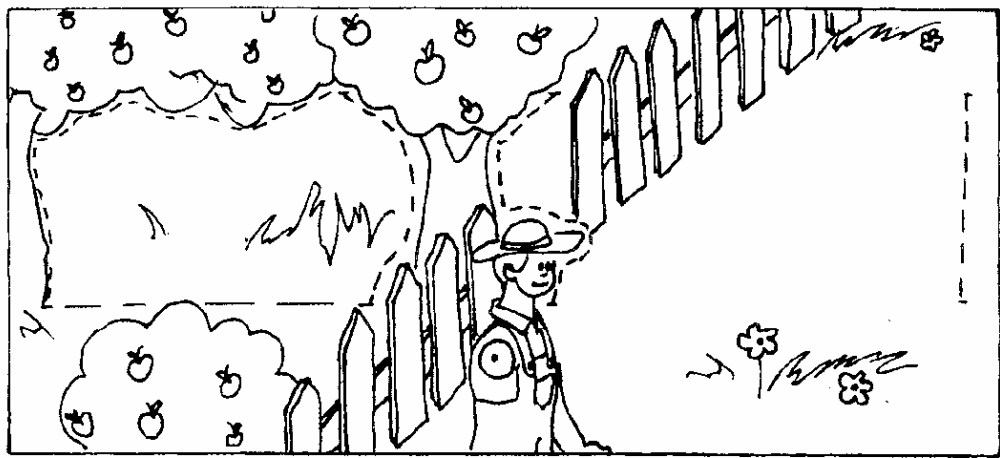

שְׁמֵטָה לִילָדִים הָאָרֶץ שֶׁל ה'

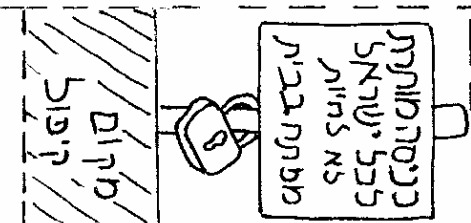
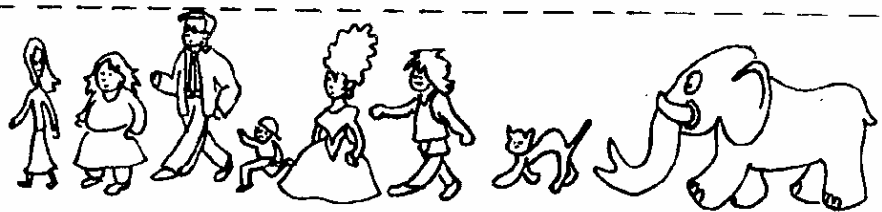
בשנת השְׁמֵטָה נזְכָּרִים אֲנוּ שֶׁהָאָרֶץ שֶׁל ה', וְהוּא עוֹשֶׂה אֶתְנוּ חֶסֶד וְנוֹתֵן לָנוּ לָגוֹר בְּאַרְמוֹנוֹ. בְּשָׁנָה
הַשְּׁמֵטָה גַם בְּעֵלֵי הַשְּׂדוֹת אֵינָם מְרַגִּישִׁים שֶׁהַשְּׂדָה שְׁלָהֶם. חוֹבָה עֲלֵיהֶם לִפְתּוֹחַ אֶת שְׂדוֹתֵיהֶם וְלִתֵּן
לְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, עֶשִׂיר כְּעֵנִי, לְהַכְנִס לְתוֹךְ שְׂדוֹתֵיהֶם וְלִקְחַת לְעַצְמָם מִפְּרוֹת הַשְּׁמֵטָה. כָּלֵם
מְרַגִּישִׁים שֶׁהָאָרֶץ שֶׁל ה'!

כְּמוֹבֵן שְׂאִין הַנְּכַנְסִים רְשָׁאִים לְהִזִּיק לַשְּׂדָה. וּמִתֵּר לְמִנְעַ מִבְּעֵלֵי חַיִּים הָעֲלוּלִים לְהִזִּיק, לְהַכְנִס לַשְּׂדָה.
אִם מִזִּיקִים עֲלוּלִים לְהַכְנִס, רְשָׁאִי בַעַל הַשְּׂדָה לְנַעַל אֶת שַׁעְרוֹ. אוּלָם עָלָיו לְהַעֲמִיד בְּפִתַח שְׂדָהוּ
שְׁלֹט שִׁיּוּרָה לְאֲנָשִׁים כִּיֻּצַד יוֹכְלוּ לְקַבֵּל מִפְּתַח, כֵּן שְׁכָל יְהוּדֵי יוֹכַל לְהַכְנִס.

הַרְבֵּבָה: גָּזְרוּ אֶת הַקּוּיִם הַמְּקוּקוּיִם וּפְתַחוּ אֶת ה"חֲלוֹן" לַגֵּנָה. גָּזְרוּ אֶת רְצוּעַת הָאֲנָשִׁים הַמְּבַקְשִׁים
לְהַכְנִס לַגֵּנָה. הִשְׁחִילוּ אֶת הַרְצוּעָה דְרָךְ הַחֲרִיצִים כְּדִי שְׁתּוֹכְלוּ לְמִשְׁךְ בְּרְצוּעָה לְצַד שְׂמָאל, וְלִרְאוֹת
אֶת הָאֲנָשִׁים נִכְנְסִים אֶל תּוֹךְ הַגֵּנָה. גָּזְרוּ גַם אֶת הַיָּד מִתַּחַתִּית הַדָּף וְחִבְרוּ אוֹתָהּ, בְּעֶזְרַת סִפָּה
מִתְפַּצֵּלֶת, לְאֶכָר הָעוֹמֵד בְּפִתַח שְׂדָהוּ. סוֹבְבוּ אֶת יַד הָאֶכָר לְהִרְאוֹת שֶׁהוּא מְזַמֵּן כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל
לְהַכְנִס לְקַחַת פְּרוֹת שְׁמֵטָה. מִשְׁכּוּ אֶת הַרְצוּעָה לְצַד שְׂמָאל כְּדִי לְהַכְנִס אֶת הָאֲנָשִׁים. בְּרַגַע שְׁבַעֲלֵי
הַחַיִּים בְּרְצוּעָה מְגִיעִים וּמְבַקְשִׁים לְהַכְנִס, סוֹבְבוּ אֶת יַד הָאֶכָר וְעִשׂוּ תְּנוּעַת "עֶצֶר". גָּזְרוּ אֶת צִיּוֹר
הַמְּנַעוּל עִם הַשְּׁלֵט, וּקְפְלוּ בְּקוּ בְּתַחַתִּית הַשְּׁלֵט כְּדִי שֶׁהַשְּׁלֵט יַעֲמֵד (קִפְּלָ שֶׁל 90 מַעֲלוֹת). הִנִּיחוּ אֶת
הַשְּׁלֵט לִיד שַׁעַר הַשְּׂדָה כְּדִי שֶׁהַשְּׁלֵט יִרְאֶה גַם לְאַחַר נְעִילַת הַשַּׁעַר.

© 2007 פ.א.א

שְׁמִטָּה לִילְדִים

חֲלֻקַּת פְּרוֹת שְׁבִיעִית – "אוֹצֵר בַּיִת דִּין"

מתר לבצר רק מעט פרות שביעית, (לפי צורך משפחתו של הבוצר) ולא בכמיות גדולות. כיצד בני העיר, שמתקשים להגיע לשדות, יקבלו פרות בשנת השמטה? הרי אסור לסוחר לקטוף את הפרות כדי למכרם כבכל שנה.

חכמינו הקימו "אוצר בית דין". הרבנים ב"בית הדין", הדואגים לבני העיר, ממנים "שליחים" שאינם בוצרים לעצמם, אלא בשביל כל בני העיר. הם מביאים את הפרות אל העיר ומאפשרים לכל אחד לקחת את הפרות מבלי לשלם עבורם, כאלו הם היו הולכים לשדות ולכרמים. מכיון ששלוחי בית הדין אינם לוקחים את הפרות לעצמם, אלא מחלקים אותם לבני העיר, הם רשאים לבצר כמיות גדולות של פרות. (בית הדין רשאי לבקש מאנשי העיר, הלוקחים את הפרות, להשתתף בהוצאות ההובלה והמשכורות לשלוחי בית הדין)

הוצאות הרפכה: יש לגזר מעמוד 5 את רצועת ההשחלה שבה רואים את "שלוחי בית הדין" קוטפים את הפרות ומביאים אותם לחלקה בעיר. משחילים את הרצועה בחריצים שבציוור שבתחתית עמוד זה ומושכים אותה שמאלה כדי שהפרות יגיעו לחלקה בעיר.

הצגות: נתן להציג פרם (ילדים מחזיקים ציורים של אשכולות ענבים בידיהם) מלא אשכולות ענבים שנושרים בגלל שבני העיר אינם מגיעים לזכות בענבים. מישהו יתמנה להיות "שליח בית דין", יבצר את כל האשכולות ויחלקם בדין.

